

El Temps

CARRETERES SECUNDÀRIES 8

EL NORD DE
COSTA BARCELONA

ENTRE MAR I MUNTANYA

La franja litoral que s'estén més enllà del Besòs presenta una successió de platges sorrenques, llargues, obertes, sobre les quals es precipita, sense gaire llicències ni transicions, la serralada litoral, una muntanya eixuta i històricament poblada. Podrem comprovar-ho des de qualsevol punt elevat del Maresme: la panoràmica abraça des de la silueta imprecisa de Barcelona fins als perfils llunyans de les poblacions costaneres septentrionals. En aquest paisatge, que és el que correspon al sector septentrional de la marca turística Costa Barce-

lona, hi destaca Mataró. És l'element central i, per això mateix, serà punt d'inici i final d'aquest recorregut a través del qual descobrirem els paisatges del Maresme i part del Vallès Oriental.

Mataró —dèiem— fa de frontissa i, per això mateix, sobre ella pivoten dues realitats d'una mateixa comarca: des de la capital maresmenca cap al sud, el territori és entapissat per un urbanisme continu, atapeït, dens, que esborra els contorns de les diverses poblacions. En sentit contrari, el fenomen sembla oxigenar-se, i entre els nuclis ur-

bans i les àrees residencials perviuen interludis de terreny, dedicats al conreu, o deixats a plaer de la vegetació local.

Mataró imposa una visita, abans d'engegar el camí. La ciutat va ser fundada, *ex novo*, com a centre organitzador del territori. De la lluro original es conserva un notable patrimoni a l'abast del públic; la vil·la romana de Torre Llauder, les termes romanes a la cèntrica plaça de Can Xammar, o la vil·la romana dels Caputxins, a més d'un fragment de muralla, d'un mur del mercat o una conducció d'aigua. Lluro va romanitzar gran part del Maresme i va dinamitzar-lo en matèria manufacturera i agrícola: en són una mostra els forns de la Fornaca, a Vilassar de Dalt, per a la producció de materials de construcció, i la Cella Vinària de Vallmora a Teià, on s'elaborava vi per a l'exportació.

Tradicionalment, Mataró ha estat vila d'empenya en el ram de la construcció naval i en el comerç d'ultramar. I durant el segle XIX esdevingué un nucli cabdal per a la Revolució Industrial a Catalunya, període durant el qual s'especialitzà, dins el sector del tèxtil, en el gènere de punt. El caràcter capitalí i el dinamisme endèmic es traduïren en una arquitectura modernista benestant i en l'arribada de la primera línia de ferrocarril —Barcelona-Mataró— de la península Ibèrica, que entrà en funcionament el 1848.

■ **Km 15. Alella.** Ens dirigim cap al sud per la inevitable carretera N-II. La circulació és permanentment intensa en aquesta artèria, que sembla traçada en tiralínies i que separa —junt amb la línia ferroviària— les diverses poblacions de les platges respectives. Travessem Vilassar de Mar, Premià i el Masnou, per enfilat muntanya endins en direcció a Alella. Val a dir que el Maresme posseeix una identitat dual, de mar i muntanya, per entendre'ns: una costa saturada i uns pobles de muntanya, pròxims i lleugerament elevats, residencials, plaents i amb una perspectiva privilegiada. Aquests són Cabriels, Vilassar de Dalt o Teià, entre d'altres. I Alella, en la qual ens detindrem.

EXPERIÈNCIES

Alella. Tast de vins i cellers

● enoturismedoalella.com

Un retorn al megalític. La Ruta Prehistòrica de la Roca del Vallès

● larocaturisme.cat/la-roca-prehistorica

Temps de maduixes al Maresme

● costadebarcelonamaresme.cat

Temps de pèsols al Maresme

● costadebarcelonamaresme.cat

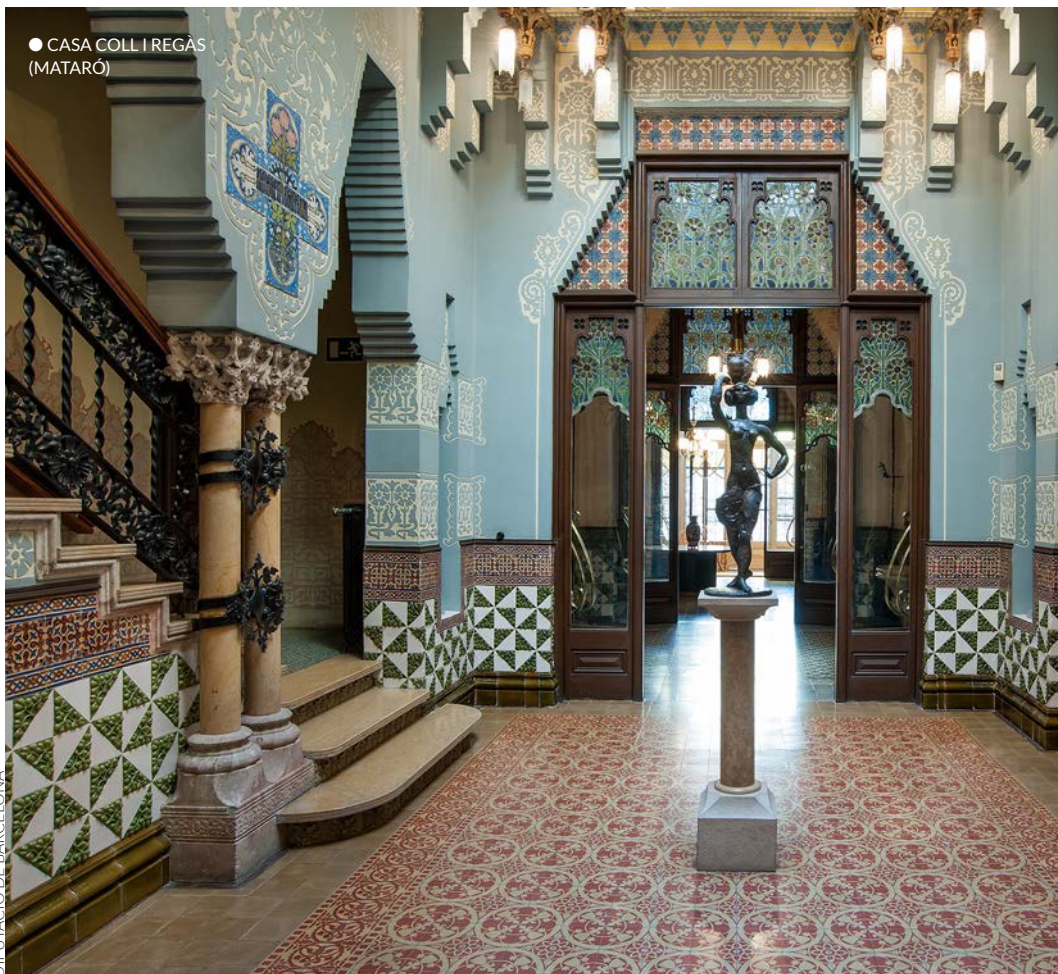
Descobreix el llegat iberorromà del Maresme

● costadebarcelonamaresme.cat/ca/cultura/laietania-maresme-iberorroma

En qüestió de vins, és capital de la DO homònima i la seua economia s'ha basat tradicionalment en la producció vitivinícola. No debades, als vesants acusats de la serralada Litoral, hi alterna la vinya amb la urbanització residencial. La DO Alella s'ha dedicat principalment al blanc, de solució fina, perfumada, de suavitat òbvia. El poble reserva al viatger sensible als caldos locals l'experiència enoturística: diumenges de maridatge de vins i suculències dels diferents espais de restauració, o la tradicional Festa de la Verema. Podrem passejar, també, pels seus carrers, a la recerca dels elements patrimonials emblemàtics, com són la masia Can Lleonart, el celler Alella Vinícola, de tall modernista i projectat per Jeroni Martorell, o la casa natal de Francesc Ferrer i Guàrdia, anarquista i pare de l'Escola Moderna.

● CASA COLL I REGÀS
(MATARÓ)

DIPLUTACIÓ DE BARCELONA

Alella és, a més, un punt de partida excel·lent per a excursions a peu entre vinyes —atanseu-vos a la magnífica vall de Rials, que separa aquesta població de Teià— i pel Parc de la Serralada Litoral, amb vistes privilegiadíssimes sobre aquest bocí de litoral. Això sí: haureu d'enfrontar-vos als pendents exigents i sorrencs d'aquestes muntanyes.

Pel coll de Font de Cera, abandonarem el Marisme. La carretera comença, com qui diu, arran

de mar, travessa Alella i, en un grapat de giragonses, assoleix el pas cap al rerepaís. El descens a Vilanova del Vallès es presenta ombrívol. Uns darrers quilòmetres pel pla ens fan circular per un escenari d'una ruralitat en actiu. El caràcter agrícola s'accentua, encara més, quan toquem la vall del Mogent: als marges del riu, l'horta s'arrangera ordenadament: petites explotacions conviuen amb camps d'autoabastiment i de lleure. Vilanova és

JOSEP CANO/DIPUTACIÓ DE BARCELONA

vila de pas, que ha crescut en una cruïlla de carreteres.

■ **Km 30. La Roca del Vallès.** Remuntem uns quilòmetres el Mogent i arribem a la Roca del Vallès. Del poble sobresurt el castell, enfilat sobre un turó i fent ostentació del seu caràcter sòlid i rotund. Haurà de saber el lector que un dels primers propietaris fou el senyor Arnau Mir de Tost, allà cap al segle XI,

figura especialment activa en matèria de conquestes per terres interiors de Catalunya.

El municipi concentra, igualment, un notable patrimoni megalític. El consistori ha volgut donar visibilitat als nombrosos dòlmens, a través de l'anomenada "Ruta Prehistòrica", que en visita les principals mostres.

Tornem de nou al Maresme, però fem-ho per la carretera que, des del poble, s'enfila al coll de Sant

● SANTUARI DEL CORREDOR

ELISEUT CLIMENT

Bartomeu. El port adopta el nom de Sant Bartomeu de Cabanyes, una discreta ermita romànica que hi ha pròxima a la carretera. Podrem aparcar en aquest punt i fer una agradable passejada pel turó de Céllecs, i visitar així el seu poblat ibèric, un dels principals del Vallès Oriental.

Òrrius i Dosrius se succeeixen de camí cap a Llinars de Vallès. La carretera, sempre de muntanya, obliga a una conducció entretinguda i contemplativa. Al coll de Can Bordoi, abandonem momentàniament la ruta: agafem el camí que condueix al santuari del Corredor, al cor de la serra homònima, la qual, junt amb la de Montnegre, conforma el Parc del Montnegre i el Corredor. Es tracta d'un onatge muntanyós de coberta forestal infinita, densa, a pèrdua de vista. El santuari, que va albergar fins el segle XIX la imatge de Nostra Senyora dels Socors, fa avui funcions de centre d'informació del parc. El lloc, com un oasi enmig

de la boscúria, invita a relaxar-se en els amplis prats que el circumden.

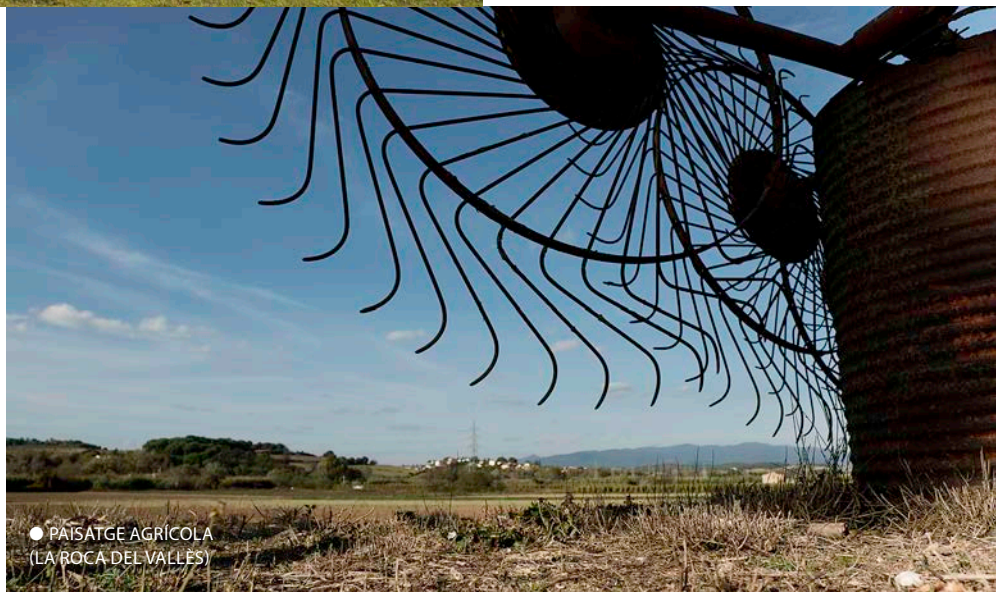
De nou a la carretera, desemboquem a la depressió vallesana. La solitud de la carretera de muntanya topa amb l'agitació permanent del corredor mediterrani. En poc espai, es concentren l'autopista AP-7, la línia del ferrocarril i la de l'alta velocitat. Sortosament, saltem àgilment aquestes infraestructures, i arribem a Llinars del Vallès. El poble no pot ocultar els seus orígens, que venen de lluny: la cultura megalítica hi és representada pel dolmen de Pedrarca, la presència laietana pel poblat ibèric del Far i la cultura romana per la Torrassa del Moro.

El cromlec de Pins Rosers, conegut en la contornada com les Pedres del Diable, es troba al marge esquerre del Mogent i és la prova que la bonança del lloc i la facilitat de circulació foren dos motius de seducció ja en temps de la prehistòria. Es tracta d'un dels primers monuments megalítics coneguts

a Catalunya, descobert a les darreries del segle XIX. Tot apunta que som davant d'una peça única del patrimoni prehistòric català, que res hauria d'envejar al cromlec del mas Baleta, a l'Alt Empordà. Actualment, el monument que ens ocupa ha quedat reduït a ornament del jardí privat d'una planta potabilitzadora. Per a visitar-lo, cal demanar autorització.

■ **Km 66. Sant Celoni.** Continuem cap al nord per la carretera comarcal C-35, que discorre paral·lela a l'autopista i sense cap mena d'encant. Passem de llarg l'entrada a Sant Esteve i Santa Maria de Palautordera, dos pobles que són porta del Parc del Montseny i dels quals parlarem en un capítol posterior. Seguidament, Sant Celoni, que és l'accés principal al Montseny des d'aquest vessant i que ha crescut cap a la llera del riu Tordera en forma de polígon industrial, colonitzant un antic raval. Allà, hi trobareu el Pont Trencat, d'estil gòtic i batejat així per raons òbvies —dels dos ulls, tan sols en queda

● PAISATGE AGRÍCOLA
(LA ROCA DEL VALLES)

ELISEU T. CLIMENT

ELISEUT CLIMENT

un en peu, arran de la destrucció duta a terme durant la Guerra del Francès, el 1811. L'estructura és compartida per Sant Celoni i Santa Maria de Palautordera, i conserva en la seua essència el relat de la història: la seua construcció respongué a la neces-

sitat de trànsit exigida pel Camí Ral en un punt on, amb anterioritat, havia travessat el riu una calçada romana. La rehabilitació contemporània fou inaugurada el 2003. El Pont Trençat és avui una estètica passarel·la reservada a vianants i bicicletes.

● EL PONT TRENCAT
(SANT CELONI I SANTA MARIA
DE PALAUTORDERA)

Sant Celoni conforma un punt estratègic en el nostre viatge. A banda d'haver representat històricament una cruïlla històrica de camins, per al nostre interès fa d'enllaç entre dos espais protegits d'alt valor ecològic. D'una banda, el Parc Natural

ELS IMPRESCINDIBLES

- Mataró**
● mataro.cat
- Alella**
● alella.cat
- La Roca del Vallès**
● larocaturisme.cat
- Sant Celoni**
● santceloni.cat
- Vallgorguina**
● vallgorguina.cat
- Sant Pol de Mar**
● santpol.cat
- Fundació Palau i Fabre (Caldetes)**
● fundaciopalau.cat
- Parc Natural del Montseny**
● parcs.diba.cat/web/montseny
- Parc del Montnegre i el Corredor**
● parcs.diba.cat/web/montnegre
- Turisme a la província de Barcelona**
● barcelonaesmoltmes.cat

del Montseny, que és alhora Reserva de la Biosfera de la UNESCO; de l'altra, el Parc del Montnegre i el Corredor. Tots dos formen part de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Podrà imaginar el lector que la població conforma una

base d'operacions excepcional per a la descoberta d'aquests dos massissos.

Com que al Montseny viatjarem en un capítol posterior, penetrem ara en el massís del Montnegre. Des de Sant Celoni, una petita carretera s'enfila decidida a Olzinelles. Abans d'arribar-hi, Sant Esteve d'Olzinelles roman al marge del camí. L'església parroquial depengué del monestir de Sant Cugat del Vallès i està documentada des del segle XI. A final del segle XVIII va ser reconstruïda i el 1977 s'hi va fundar una comunitat de monges cistercenques sense massa fortuna, que es dissoldria al cap d'un quinquenni a principis de la dècada dels vuitanta del segle passat. Un petit cementiri i la rectoria completen el conjunt, diminut, intimista. L'indret és travessat per dos dels itineraris senderistes senyalit-

zats del Parc del Montnegre i el Corredor: un amb origen a Sant Celoni i l'altre a Vallgorguina.

Si seguim penetrant en vehicle en aquestes muntanyes, assolirem Hortsavinyà per pista de terra sense dificultats: s'hi localitza el Centre d'Informació del Parc. De camí, haurem visitat Sant Martí de Montnegre. Com la d'Olzinelles, aquesta església parroquial es troba dins el municipi de Sant Celoni i té el seu origen al segle XI, si bé l'actual data dels segles XVII i XVIII. L'obra és senzilla, d'una sola nau, bàsica i sòbria. No li cal res més.

■ **Km 79. Arenys de Munt.** Per a continuar el viatge, ens caldrà desfer camí fins a Sant Celoni i prendre la carretera C-61 que travessa el massís del Montnegre en direcció de nou a la costa del Ma-

SOSTENIBILITAT

La Diputació de Barcelona s'ha compromès amb la implementació a la província de Barcelona dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030. En aquest sentit, treballa per estendre la cultura de la sostenibilitat turística a empreses, serveis turístics i destinacions a través del Compromís per a la Sostenibilitat Biosphere.

● barcelonaesmoltmes.cat/turisme-sostenible

resme. Vallgorguina apareix al nostre pas. El poble queda entaforat dins la riera homònima, amb la humitat pertinent i la fredor penetrant els dies curts de l'any. Atureu-vos-hi: de la cultura megalítica present a la zona el dolmen de Pedra Gentil emet una energia singular.

Amb el coll de Collsacreu, apareix de nou el mar. Als nostres peus, Arenys de Munt. Si el poble disposa d'un element vertebrador i signe d'identitat local, aquest és la riera que tants patiments ha infligit a la població en episodis d'aiguats. No baixarem directament a la costa, sinó que ens desviarem per l'encantador paratge de la Vallalta. L'espai és tancat, elevat; una valleta frondosa, breu, a recer del massís del Montnegre. Hi abunda l'espècie de fulla caduca i s'ha fet significatiu el conreu de la maduixa. Sembla que la producció del fruit roig remunta a principis de segle XX, amb uns primers maduixers importats de França i plantats a Sant Cebrià de Vallalta. La maduixa del Maresme desta-

JOSEP CANO / DIPUTACIÓ DE BARCELONA

● CEMENTIRI D'ARENYS DE MAR

GONZALO SANGUINETTI / DIPUTACIÓ DE BARCELONA

ca per la intensa dolçor i les qualitats aromàtiques. Actualment, se li ret homenatge amb la celebració de la Fira de la Maduixa, que té lloc simultàniament a Arenys de Munt, Canet de Mar, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Iscle de Vallalta i Sant Pol de Mar. Dels productes de la terra, la maduixa comparteix protagonisme amb el pèsol del Maresme, també motiu d'una cita ineludible en diferents poblacions de la comarca: les Jornades Gastronòmiques del Pèsol. La quantitat d'esdeveniments gastronòmics denoten la sensibilitat de la comarca per la bona cuina.

A Sant Pol de Mar desemboca la carretera de la Vallalta. El nucli antic, una trama irregular de carrers estrets i costeruts, enlluerna per la blancor profundament mediterrània i d'una pulcritud insistent. Si baixem fins a la platja, l'anomenada platja de les Barques dibuixa un racó recollit que s'obre al sud amb un parell de llengües sorrenques —la platja de Sant Pol i la de Can Villar, amb un búnquer de la Guerra Civil.

El viatge de tornada a Mataró es presenta previsible: la carretera N-II segueix una costa poc accidentada. A Canet de Mar, hi ha la ruta modernista de Domènech i Montaner, i poc després assolim Arenys de Mar i el seu cementiri —cementiri de Sinera, glossat per Salvador Espriu, fill il·lustre del poble. La presència de torres de guaita al llarg del litoral recorden els esforços recurrents per protegir la població de la pirateria.

I toquem a Caldes d'Estrac, Caldetes. L'ambient és originàriament mariner, i en les darreres dècades colonitzat pel sector residencial. Hi podem visitar la Fundació Josep Palau i Fabre, amb l'ingent fons d'art del poeta —que il·lustra l'estreta relació d'amistat que mantingué amb Picasso. És la darrera fita cultural, la que ens deixarà un record dolç d'aquesta comarca, de llum intensa, clima benèvol, paisatge mediterrani i gust pel bon menjar.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Generalitat de Catalunya

